

TRIBUNAL DE JUSTICIA DE LAS COMUNIDADES EUROPEAS
SODNÍ DVŮR EVROPSKÝCH SPOLEČENSTVÍ
DE EUROPÆISKE FÆLLESSKABERS DOMSTOL
GERICHTSHOF DER EUROPÄISCHEN GEMEINSCHAFTEN
EUROOPA ÜHENDUSTE KOHUS
ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ ΤΩΝ ΕΥΡΩΠΑΪΚΩΝ ΚΟΙΝΟΤΗΤΩΝ
COURT OF JUSTICE OF THE EUROPEAN COMMUNITIES
COUR DE JUSTICE DES COMMUNAUTÉS EUROPÉENNES
CÚIRT BHREITHIÚNAIS NA gCÓMHPHOBAL EORPACH
CORTE DI GIUSTIZIA DELLE COMUNITÀ EUROPEE
EIROPAS KOPIENU TIESA

ŽENDRIJŲ TEISINGUMO TEISMAS
I KÖZÖSSÉGEK BÍRÓSÁGA
IL-QORTI TAL-ĠUSTIZZJA TAL-KOMUNITAJIET EWROPEJ
HOF VAN JUSTITIE VAN DE EUROPESE GEMEENSCHAPPEN
TRYBUNAŁ SPRAWIEDLIWOŚCI WSPÓLNOT EUROPEJSKICH
TRIBUNAL DE JUSTIÇA DAS COMUNIDADES EUROPEIAS
SÚDNY DVOR EURÓPSKÝCH SPOLOČENSTEV
SODIŠČE EVROPSKIH SKUPNOSTI
EUROOPAN YHTEISÖJEN TUOMIOISTUIN
EUROPEISKA GEMENSKAPERNAS DOMSTOL

Υπηρεσία Τύπου και Πληροφόρησης

ΑΝΑΚΟΙΝΩΘΕΝ ΤΥΠΟΥ αριθ. 46/06/EL

30 Μαΐου 2006

Απόφαση του Δικαστηρίου στις συνεκδικασθείσες υποθέσεις C-317/04 και C-318/04

*Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο κατά Συμβουλίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης
και Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο κατά Επιτροπής των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων*

**ΤΟ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ ΑΚΥΡΩΝΕΙ ΤΗΝ ΑΠΟΦΑΣΗ ΤΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ ΠΕΡΙ
ΣΥΝΑΨΕΩΣ ΣΥΜΦΩΝΙΑΣ ΜΕΤΑΞΥ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗΣ ΚΟΙΝΟΤΗΤΑΣ ΚΑΙ
ΗΝΩΜΕΝΩΝ ΠΟΛΙΤΕΙΩΝ ΤΗΣ ΑΜΕΡΙΚΗΣ ΣΧΕΤΙΚΑ ΜΕ ΤΗΝ ΕΠΕΞΕΡΓΑΣΙΑ
ΚΑΙ ΤΗ ΔΙΑΒΙΒΑΣΗ ΔΕΔΟΜΕΝΩΝ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟΥ ΧΑΡΑΚΤΗΡΑ ΚΑΙ ΤΗΝ
ΑΠΟΦΑΣΗ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΣΧΕΤΙΚΑ ΜΕ ΤΟ ΕΠΙΠΕΔΟ ΙΚΑΝΟΠΟΙΗΤΙΚΗΣ
ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ ΑΥΤΩΝ ΤΩΝ ΔΕΔΟΜΕΝΩΝ**

Ούτε η απόφαση της Επιτροπής με την οποία διαπιστώνεται η ικανοποιητική προστασία των δεδομένων αυτών από τις Ηνωμένες Πολιτείες, ούτε η απόφαση του Συμβουλίου με την οποία εγκρίνεται η συμφωνία περί διαβιβάσεώς τους στη χώρα αυτή στηρίζεται σε πρόσφορη νομική βάση.

Κατόπιν των τρομοκρατικών επιθέσεων της 11ης Σεπτεμβρίου 2001, οι Ηνωμένες Πολιτείες θέσπισαν νομοθεσία που ορίζει ότι οι αερομεταφορείς που εκτελούν δρομολόγια με προορισμό ή αφετηρία το έδαφος των Ηνωμένων Πολιτειών ή διασχίζουν το έδαφος αυτό οφείλουν να παρέχουν στις αμερικανικές αρχές ηλεκτρονική πρόσβαση στα δεδομένα τα οποία περιέχονται στα συστήματα κρατήσεως θέσεων και ελέγχου των αναχωρήσεων των εν λόγω αερομεταφορέων και τα οποία αποκαλούνται Passenger Name Records (PNR).

Η Επιτροπή, εκτιμώντας ότι οι εν λόγω διατάξεις μπορούσαν να έλθουν σε σύγκρουση με την κοινοτική νομοθεσία και με τη νομοθεσία των κρατών μελών στον τομέα της προστασίας των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα, άρχισε διαπραγματεύσεις με τις αμερικανικές αρχές. Μετά το πέρας των εν λόγω διαπραγματεύσεων, η Επιτροπή εξέδωσε, στις 14 Μαΐου 2004, απόφαση¹ (την απόφαση για ικανοποιητική προστασία) με την οποία διαπιστώθηκε ότι η

¹ Απόφαση 2004/535/EK της Επιτροπής, της 14ης Μαΐου 2004, σχετικά με την ικανοποιητική προστασία των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα που περιλαμβάνονται στον φάκελο των επιβατών (Passenger Name Record) αεροπορικών μεταφορών ο οποίος διαβιβάζεται στο Bureau of Customs and Border Protection (υπηρεσία τελωνείων και προστασίας των συνόρων) των Ηνωμένων Πολιτειών της Αμερικής (ΕΕ 2004, L 235, σ. 11).

υπηρεσία τελωνείων και προστασίας των συνόρων των Ηνωμένων Πολιτειών (United States Bureau of Customs and Border Protection, CBP) παρέχει επαρκές επίπεδο προστασίας των δεδομένων PNR που διαβιβάζονται από την Κοινότητα. Στις 17 Μαΐου 2004, το Συμβούλιο εξέδωσε απόφαση² με την οποία εγκρίθηκε η σύναψη συμφωνίας μεταξύ της Ευρωπαϊκής Κοινότητας και των Ηνωμένων Πολιτειών σχετικά με την επεξεργασία και τη διαβίβαση δεδομένων PNR από αερομεταφορείς που είναι εγκατεστημένοι στο έδαφος των κρατών μελών της Κοινότητας προς τη CBP. Η συμφωνία αυτή υπογράφηκε στην Ουάσιγκτον στις 28 Μαΐου 2004 και τέθηκε σε ισχύ αυθημερόν.

Το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο ζητεί από το Δικαστήριο των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων να ακυρώσει την απόφαση του Συμβουλίου (υπόθεση C-317/04) και την απόφαση για ικανοποιητική προστασία (υπόθεση C-318/04), ισχυριζόμενο, ιδίως, ότι η απόφαση για ικανοποιητική προστασία εκδόθηκε *ultra vires*, ότι το άρθρο 95 ΕΚ³ δεν αποτελεί την πρόσφορη νομική βάση για την έκδοση της απόφασης που ενέκρινε τη σύναψη της συμφωνίας και, σε αμφότερες τις περιπτώσεις, προσβολή των θεμελιωδών δικαιωμάτων.

Υπέρ των αιτημάτων του Κοινοβουλίου στις δύο υποθέσεις παρενέβη, για πρώτη φορά από της θεσπίσεώς του, ενώπιον του Δικαστηρίου ο Ευρωπαίος Επόπτης προστασίας δεδομένων.

Με τη σημερινή του απόφαση, το Δικαστήριο ακυρώνει τις δύο αποφάσεις.

Επί της αποφάσεως για ικανοποιητική προστασία

Το Δικαστήριο εξετάζει, κατ' αρχάς, αν η Επιτροπή μπορούσε εγκύτως να εκδώσει την απόφαση για ικανοποιητική προστασία με βάση την οδηγία 95/46/ΕΚ⁴. Υπενθυμίζει συναφώς ότι το άρθρο 3, παράγραφος 2, της οδηγίας αποκλείει από το πεδίο εφαρμογής της την επεξεργασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα, η οποία πραγματοποιείται στο πλαίσιο δραστηριοτήτων που δεν εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής του κοινοτικού δικαίου και, εν πάση περιπτώσει, την επεξεργασία δεδομένων που αφορά τη δημόσια ασφάλεια, την εθνική άμυνα, την ασφάλεια του κράτους και τις δραστηριότητες του κράτους σε τομείς του ποινικού δικαίου.

Από την απόφαση για ικανοποιητική προστασία προκύπτει ότι οι απαιτήσεις για τη διαβίβαση των δεδομένων βασίζονται στην αμερικανική νομοθεσία που αφορά, μεταξύ άλλων, την ενίσχυση της ασφάλειας, ότι η Κοινότητα υποστηρίζει ανεπιφύλακτα τις ΗΠΑ στον αγώνα τους για την καταπολέμηση της τρομοκρατίας και ότι τα δεδομένα PNR θα χρησιμοποιούνται για τον αποκλειστικό σκοπό της αποτροπής και της καταπολέμησης της τρομοκρατίας και των συναφών με αυτήν εγκλημάτων, άλλων σοβαρών εγκλημάτων, συμπεριλαμβανομένου

---

² Απόφαση 2004/496/ΕΚ του Συμβουλίου, της 17ης Μαΐου 2004, για τη σύναψη συμφωνίας μεταξύ της Ευρωπαϊκής Κοινότητας και των Ηνωμένων Πολιτειών της Αμερικής σχετικά με την επεξεργασία και τη διαβίβαση των καταστάσεων με τα ονόματα των επιβατών από τους αερομεταφορείς προς το Υπουργείο Εσωτερικής Ασφάλειας, Υπηρεσία Τελωνείων και Προστασίας των Συνόρων των Ηνωμένων Πολιτειών (ΕΕ 2004, L 183, σ. 83, και διορθωτικό ΕΕ 2005, L 255, σ. 168).

³ Το άρθρο αυτό αφορά τη θέσπιση μέτρων αφορώντων την προσέγγιση των νομοθετικών, κανονιστικών και διοικητικών διατάξεων των κρατών μελών που έχουν ως αντικείμενο την εγκαθίδρυση και τη λειτουργία της εσωτερικής αγοράς.

⁴ Οδηγία 95/46/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 24ης Οκτωβρίου 1995, για την προστασία των φυσικών προσώπων έναντι της επεξεργασίας δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα και για την ελεύθερη κυκλοφορία των δεδομένων αυτών (ΕΕ 1995, L 281, σ 31).

του οργανωμένου εγκλήματος. Κατά συνέπεια, η διαβίβαση των δεδομένων PNR στη CBP αποτελεί επεξεργασία που αφορά τη δημόσια ασφάλεια και τις δραστηριότητες του κράτους σε τομείς του ποινικού δικαίου.

Μολονότι βέβαια πρέπει να γίνει δεκτό ότι τα δεδομένα PNR συλλέγονται αρχικώς από τις αεροπορικές εταιρίες στο πλαίσιο μιας δραστηριότητας που εμπίπτει στο κοινοτικό δίκαιο, δηλαδή της πώλησης αεροπορικού εισιτηρίου που δίδει δικαίωμα για την παροχή υπηρεσιών, εντούτοις η επεξεργασία δεδομένων την οποία αφορά η απόφαση για ικανοποιητική προστασία έχει εντελώς διαφορετικό χαρακτήρα. **Συγκεκριμένα, η απόφαση αυτή δεν αφορά καμία επεξεργασία δεδομένων αναγκαία για την πραγματοποίηση της παροχής υπηρεσιών, αλλά επεξεργασία δεδομένων που κρίνεται αναγκαία για την προάσπιση της δημόσιας ασφάλειας και για κατασταλτικούς σκοπούς.**

Το γεγονός ότι τα δεδομένα PNR έχουν συλλεγεί από ιδιωτικούς φορείς επιδιώκοντες εμπορικούς σκοπούς και ότι οι φορείς αυτοί οργανώνουν τη διαβίβασή τους σε τρίτο κράτος δεν εμποδίζει να εμπίπτει η διαβίβαση αυτή στο πεδίο εφαρμογής της οδηγίας. **Συγκεκριμένα, η διαβίβαση αυτή εντάσσεται σε ένα πλαίσιο που έχουν δημιουργήσει οι δημόσιες αρχές σχετικά με τη δημόσια ασφάλεια.**

Το Δικαστήριο καταλήγει, επομένως, ότι η απόφαση για ικανοποιητική προστασία δεν εμπίπτει στο πεδίο εφαρμογής της οδηγίας, διότι αφορά την επεξεργασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα που εκφεύγει αυτής. Κατά συνέπεια, το Δικαστήριο ακυρώνει την απόφαση για ικανοποιητική προστασία. Παρέλκει πλέον η εξέταση των λοιπών λόγων ακύρωσης που επικαλέστηκε το Κοινοβούλιο.

Επί της απόφασης του Συμβουλίου

Το άρθρο 95 ΕΚ, σε συνδυασμό με το άρθρο 25 της οδηγίας ⁵, δεν απονέμει στην Κοινότητα αρμοδιότητα προς σύναψη της επίδικης συμφωνίας με τις Ηνωμένες Πολιτείες. Συγκεκριμένα, η συμφωνία αφορά την ίδια διαβίβαση δεδομένων όπως και η απόφαση για ικανοποιητική προστασία, δηλαδή επεξεργασία δεδομένων που δεν εμπίπτει στο πεδίο εφαρμογής της οδηγίας. **Κατά συνέπεια, το Δικαστήριο ακυρώνει την απόφαση του Συμβουλίου που εγκρίνει τη σύναψη της συμφωνίας και κρίνει ότι παρέλκει η εξέταση των λοιπών λόγων ακύρωσης που επικαλέστηκε το Κοινοβούλιο.**

Επί του περιορισμού των αποτελεσμάτων της απόφασης του Δικαστηρίου

Δεδομένου ότι η συμφωνία εξακολουθεί να ισχύει επί 90 ημέρες από την καταγγελία της, το Δικαστήριο αποφασίζει, για λόγους ασφάλειας δικαίου και προστασίας των ενδιαφερόμενων προσώπων, να διατηρήσει σε ισχύ τα αποτελέσματα της απόφασης για ικανοποιητική προστασία μέχρι τις 30 Σεπτεμβρίου 2006.

---

⁵ Το άρθρο αυτό αποτελεί μέρος του κεφαλαίου IV της οδηγίας περί διαβίβασης δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα προς τρίτες χώρες.

Ανεπίσημο έγγραφο προοριζόμενο για τα μέσα μαζικής ενημέρωσης, το οποίο δεν δεσμεύει το Δικαστήριο.

Γλώσσες στις οποίες διατίθεται: όλες

*Το πλήρες κείμενο της απόφασης βρίσκεται στην ιστοσελίδα του Δικαστηρίου
<http://curia.eu.int/jurisp/cgi-bin/form.pl?lang=EL&Submit=rechercher&numaff=C-317/04>
και C-318/04*

Μπορείτε, κατά κανόνα, να το συμβουλευθείτε από τις 12 το μεσημέρι, ώρα κεντρικής Ευρώπης, κατά την ημερομηνία της δημοσίευσής της απόφασης.

*Για περισσότερες πληροφορίες επικοινωνήστε με την κα Estella Cigna Angelidis
Τηλ.: (00352) 4303 2582 Fax: (00352) 4303 2674*

*Στιγμιότυπα από την απαγγελία της απόφασης διατίθενται στο EbS "Europe by Satellite",
υπηρεσία παρεχόμενη από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή, Γενική Διεύθυνση Τύπου και
Επικοινωνίας,*

*L-2920 Λουξεμβούργο Τηλ.: (00352) 4301 35177 Fax: (00352) 4301 35249
ή B-1049 Βρυξέλλες, Τηλ: (0032) 2 2964106 Fax: (0032) 2 2965956*